

شماره دانش آموز:	بسمه تعالی	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۳/
نام و نام خانوادگی:	اداره گل آموزش و پرورش شهر تهران	ساعت امتحان: صبح/عصر
نام دبیر: خانم معصومی	اداره آموزش و پرورش منطقه ۱۱	مدت امتحان:
نام درس: علوم و فنون یازدهم	دبیرستان غیر دولتی ندای فاطمه (س)	تعداد برگ:
	سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷	

تاریخ ادبیات و سبک (۴ نمره)

- ۱) دو عامل از عواملی که سبب شد شاعران ایرانی به دربارهای هند روی آورند را ذکر کنید (۰/۵)
- ۲) علت نام گذاری کلیم با عنوان خلاق المعانی ثانی چیست؟ (۰/۵)
- ۳) واقع گرایی شاخصه اصلی شعر کدام شاعر است؟ (۰/۵)
- ۴) کدام مکتب نتیجه‌ی چاره اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید بود؟ (۰/۲۵)
- ۵) قالب مسلط و پر کاربرد در قرن ۱۲ و ۱۱ است. (۰/۲۵)
- ۶) کدام یک از کتابهای زیر به سبک هندی و در خارج از ایران نوشته شده است؟ (۰/۲۵)
- الف) دارا شکوه در هند (ب) هفت اقلیم (ج) جامع عباسی (د) تذکره شاه طهماسب
- ۷) کدام یک از کتابهای زیر به نثر مصنوع به سبک هندی است؟ (۰/۲۵)
- الف) حبیب السیر خواندمیر (ب) احسن التواریخ از حسن بیگ روملو (ج) عباس نامه‌ی وحید قزوینی
- ۸) کدام یک از ویژگی‌های زیر مربوط به سبک هندی نیست؟ (۰/۵)
- الف) تک بیت گو است یعنی قالب حقیقی شعرش مفردات است.
- ب) استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش آهنگ
- ج) ترجمه‌ی مطالب فلسفی و عرفانی و غنایی گذشتگان
- د) شعری است که به زبان بیشتر توجه دارد تا معنی
- ۹) عبارت زیر بیانگر کدام سبک است. (۰/۵)
- رفاه اقتصادی مردم در دوره‌ی صفوی و آبادانی شهرهای ایران و رونق تجارت و کسب و کار سبب شد هر کس به اندازه‌ی توان خود به امور فرهنگی از جمله ادبیات پردازد.
- ۱۰) هم‌زمان با رشد ادبیات در هند کدام شهر از دیدگاه ادبی توسعه یافت و مادرشهر معرفی شد؟ (۰/۲۵)
- ۱۱) کدام کتاب را ملاحسین واعظ کاشفی با رعایت سبک عراقی تغییر داد و نامش را انوار سهیلی نامید؟ (۰/۲۵)

نمره ورقه به عدد:	نمره تجدید نظر: (به عدد و حروف)
نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر:
به حروف:	تاریخ و امضاء:
تاریخ و امضاء:	تاریخ و امضاء:

۱۲) بیت زیر را بخوانید. پایه‌های آوایی، وزن واژه‌ها، خوشه‌های هجایی آن را بنویسید. (۱)

درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد نهال دشمنی بر کن که رنج بی شمار آرد

۱۳) از میان ابیات زیر کدام دو بیت با مفتعلن آغاز می‌شود؟ (۰/۵)

- یار شدم یار شدم با غم تو یار شدم تا که رسیدم بر تو، از همه بیزار شدم

- بخندد همی باغ چون روی دلبر بپوید همی خاک چون مشک اذفر

- ای نفس خرم باد صبا از بر یار آمده ای مرحبا

۱۴) رکن پایانی بیت زیر صاحب کدام وزن عروضی است؟ (۰/۵)

تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی تو نماینده‌ی فضلی تو سزاوار سنایی

۱۵) کدام بیت پایه‌ی آوایی ناهمسان دارد؟ وزن عروضی آن را بنویسید. (۰/۵)

- تو این عهدی که با من بسته بودی مگر بهر شکستن بسته بودی

- ز منجنیق فلک سنگ فتنه می‌بارد من ابلهانه گریزم به آبگینه حصار

۱۶) بیت زیر را تقطیع کنید. وزن واژه‌ها، خوشه‌های هجایی آن را معلوم کنید. (۱)

سلسله‌ی موی دوست حلقه‌ی دام بلاست هر که در این حلقه نیست، فارغ از این ماجراست

۱۷) بیت زیر دارای دو شکل از اوزان عروضی است. هر دو وزن را بنویسید. (۰/۵)

ای صبح شب نشینان جانم به طاقت آمد از بس که دیر ماندی چون شام روزه‌داران

۱۸) کدام یک از ابیات زیر فقط یک وزن عروضی ناهمسان دارد. وزن هر کدام را بنویسید. (۰/۵)

- باغ سلام می‌کند سرو قیام می‌کند سبزه پیاده می‌رود غنچه سوار می‌رسد

- ای صاحب کرامت شکرانه‌ی سلامت روزی تفقدی کن درویش بی‌نوا را

۱۹) وزن دومین پایه‌ی آوایی بیت زیر را بنویسید. (۰/۵)

تا دل هرزه گرد من رفت به چین زلف او زان سفر دراز خود عزم وطن نمی‌کند

۲۰) بیت زیر را تقطیع کنید. وزن عروضی هر پایه را زیر آن بنویسید. (۱)

ما به غم خو کرده‌ایم ای دوست ما را غم فرست تحفه‌ای کز غم فرستی نزد ما هر دم فرست

۲۱) کدام یک از کلمات زیر استعاره دارد و استعاره از چیست؟ (۰/۵)

گفتا که مرو به غربت و می بارید از نرگس تر به لاله بر مروارید

۲۲) استعاره را در بیت زیر به تشبیه تبدیل کنید. (۰/۵)

صبحگاهی سر خوناب جگر بگشاید ژاله صبحدم از نرگس تر بگشاید

۲۳) استعاره را بیابید و بگویید استعاره از چیست؟ (۰/۵)

نفس باد صبا مشک فشان خواهد شد عالم پیر دگر باره جوان خواهد شد

۲۴) کدام یک از بیت‌های زیر استعاره از نوع منادا است؟ (۰/۵)

- ای باد بامدادی خوش می‌روی به شادی پیوند روح کردی پیغام دوست دادی

- آینه‌ات دانی چرا غماز نیست زانکه زنگار از رخسار ممتاز نیست

۲۵) در بیت زیر یک تشبیه و یک استعاره را مشخص کنید و توضیح دهید (۱)

آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد

۲۶) در بیت زیر یک کنایه مشخص کنید و بگویید کنایه از چیست؟ (۰/۵)

دامن کشان که می‌روی امروز بر زمین فردا غبار کالبدت بر هوا رود

۲۷) کدام یک از ترکیبات زیر کنایه از خسیس بودن است؟ (۰/۲۵)

الف) فلانی جیش تار عنکبوت گرفته است

ب) دسته گل به آب دادن

ج) سخن بر سر زبان‌ها بودن

۲۸) مفهوم عبارت‌های کنایی زیر را بنویسید. (۱)

الف) نقشی بر آب می‌زنم از گریه حالیا تا کی شود قرین حقیقت، مجاز من

ب) در هر طرف ز خیل حوادث کمینگی است زان رو عنان گسسته دواند سوار عمر

۲۹) کدام کلمه در بیت زیر مجاز دارد و مجاز از چیست؟ (۰/۲۵)

سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی چه خیالها گذر کرد و گذر نکرد خوابی

۳۰) استعاره و تشبیه را در بیت زیر مشخص کنید. (۰/۵)

صد هزاران دام و دانه است ای خدا ما چو مرغان حریص بی‌نوا

۳۱) در بیت زیر یک تشبیه بلیغ یا فشرده بیابید. (۰/۵)

نگارش دهد گلبن جویبار در آینه‌ی آب رخسارها

تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۳۲) شعر زیر را بخوانید و به سوالات خواسته شده پاسخ دهید.

گر تمنای تو از خاطر ناشاد رود داغ عشق تو گلی نیست که از یاد رود

نرود حسرت آن چاه زنخدان از دل تشنه را آب محال است که از یاد رود

نتوان از سر او برد هوای شیرین لشگر خسرو اگر بر سر فرهاد رود

کاش چون شمع همه سر شود اعضای کلیم تا سراسر به ره عشق تو بر باد رود

الف) ویژگی‌های شعر کلیم را در غزل بالا مشخص کنید. (۱)

ب) یک اضافه‌ی تشبیه‌ی در بیت اول و دوم مشخص کنید. (۰/۵)

ج) در بیت سوم چه آرایه‌هایی موجود است؟ (۰/۲۵)

د) در بیت آخر یک مجاز بیابید. (۰/۲۵)

۳۳) متن زیر را از کتاب عالم آرای عباسی از نظر ویژگی‌های سبک هندی «زبانی و ادبی» بررسی نمایید. (۱)

از طبقه‌ی علیّه‌ی شعرا که ناظران مناظم سخن پیرایی و پیرایه‌بندان سلسله‌ی معنی آرایه‌اند در آن هنگام در اردوی معلّما و ممالک محروسه شاعران سخنور و سخنوران بلاغت گستر بی شمار بودند در اوایل حال حضرت خاقانی جنت مکانی توجه تمام به حال این طبقه بود.

۳۴) بیت زیر از مولوی است. ویژگی‌های زبانی و فکری آن را بنویسید. (۱)

از مکافات عمل غافل مشو گندم از گندم بروید جو ز جو